

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 272/2025-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/82/2020 z 11. mája 2021 a vyzovneniu Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/82/2020 z 27. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. októbra 2024 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia bližšie nekonkretizovaných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a bližšie nešpecifikovaných práv garantovaných Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom okresného súdu a vyzovnením okresného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnutý rozsudok“ a „napadnuté vyzovnenie“). Navrhuje, aby ústavný súd „ako kompetentný orgán učinil nápravu“. Žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. V rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto rozsudku. Za to mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj súhrnný trest zákazu činnosti viesť akékoľvek motorové vozidlá na dobu

24 mesiacov. Proti napadnutému rozsudku uplatnil sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/30/2021 z 23. septembra 2021 s poukazom na § 319 Trestného poriadku zamietnuté. Dovolanie sťažovateľa, ktoré podal proti tomuto uzneseniu, bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/74/2023 z 9. apríla 2024 odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

3. Okresnému súdu bola 26. augusta 2024 doručená žiadosť, ktorou sťažovateľ žiadal o preskúmanie napadnutého rozsudku v dôsledku zmeny zákona podľa § 405a Trestného poriadku. Okresný súd sťažovateľovi napadnutým vyrozumením notifikoval, že napadnutý rozsudok nie je možné preskúmať, pretože v danom prípade nedošlo k zániku trestnosti činu.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ uvádza, že jeho trestná vec bola posúdená (okrem iného) na podklade aplikácie § 38 ods. 5 Trestného zákona v znení účinnom v čase vynesenia napadnutého rozsudku. Podľa tohto ustanovenia platilo: *„Pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 4 nepoužije.“* Podľa Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 by bolo na sťažovateľovu situáciu potrebné aplikovať § 38 ods. 4 Trestného zákona. Podľa tohto ustanovenia platí: *„Pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.“* Sťažovateľ pritom v čase uplatnenia žiadosti vykonával uložený trest odňatia slobody, čo znamená, že išlo o *„živú vec“*. Na avizovanom podklade sťažovateľ bez úspechu žiadal okresný súd o preskúmanie napadnutého rozsudku pre zmenu zákona podľa § 405a Trestného poriadku, zrušenie napadnutého rozsudku a vyrieknutie nového rozsudku. Odôvodnenie napadnutého vyrozumenia je nedostatočné, pretože trestnosť činu bolo potrebné opätovne posúdiť na základe právnej úpravy účinnej od 6. augusta 2024, ktorá je vo vzťahu k sťažovateľovi priaznivejšia. Súčasne sťažovateľ žiada, aby ústavný súd opätovne preskúmal aj napadnutý rozsudok.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

IV.1. K napadnutému rozsudku:

6. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto uvádza, že nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok, keďže ho už preskúmal

na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 357/2024). Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

IV.2. K napadnutému vyrozumeniu:

7. Záver vyjadrený v napadnutom vyrozumení považuje ústavný súd za správny a ústavne udržateľný. Okresný súd sťažovateľovi zrozumiteľne vysvetlil, že o jeho žiadosti o preskúmanie rozhodnutia v dôsledku zmeny zákona nebude konať, pretože nedošlo k zániku trestnosti činu. Takáto aplikácia § 405a Trestného poriadku je adekvátne, pretože sa opiera o ústavno-právne udržateľný výklad tejto právnej normy. Inými slovami, sťažovateľ vychádza z celkom nesprávnej úvahy, pokiaľ sa domáhal preskúmania rozhodnutia o treste postupom podľa § 405a Trestného poriadku. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy v prípade, ak z dôvodu zmeny zákona dôjde k zániku trestnosti činu. Obsahom § 38 Trestného zákona, ktorého ustanovenia boli novelou Trestného zákona vykonanou zákonom č. 40/2024 Z. z. zmenené, sú však pravidlá preurčovania trestu. Preto avizovaná zmena nie je ani podľa rozhodovacej praxe ústavného súdu (m. m. III. ÚS 587/2024) dôvodom na preskúmanie napadnutého rozsudku, ktorým bol sťažovateľ odsúdený. Sťažovateľ napokon ani v ústavnej sťažnosti nijak adresne nespochybnil záver okresného súdu o tom, že v danom prípade nedošlo k zániku trestnosti činu. Postup podľa zmieneného ustanovenia Trestného poriadku pritom nie je viazaný na dispozičný procesný úkon dotknutej osoby, ale realizuje sa *ex offio*, a preto nebolo povinnosťou okresného súdu vo veci rozhodnúť formalizovaným spôsobom. Ústavný súd tak dospel k záveru, že neexistuje relevantná spojitosť medzi právami sťažovateľa na jednej strane a napadnutým vyrozumením na strane druhej z dôvodov uvádzaných v ústavnej sťažnosti. Preto ústavnú sťažnosť v rozsahu smerujúcom proti napadnutému vyrozumeniu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku tohto uznesenia).

IV.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

8. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. napr. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu